

Κανόνες Α' Οικουμενικής Συνόδου.

Κανόνες Α' Οικουμενικής Συνόδου

Συνεκλήθη από τον Αυτοκράτορα Μέγα Κωνσταντίνο το 325 μ.Χ. και πραγματοποιήθηκε στη Νίκαια της Βιθυνίας. Αφορμή της Συνόδου στάθηκε το κίνημα του Αρειανισμού ενάντια στη θεότητα του Ιησού Χριστού. Αποτέλεσμα της Συνόδου ήταν είκοσι κανόνες (ανάμεσα στους οποίους το Σύμβολο της Νίκαιας - Σύμβολο της Πίστεως), ο καθορισμός της ημερομηνίας εορτασμού του Πάσχα και η καταδίκη του Αρειανισμού.

Κανών Α'.

Ει τις εν νόσω υπό ιατρών χειρουργήθη, ή υπό βαρβάρων εξετμήθη, ούτος μενέτω εν τω κλήρω. Ει δε τις υγιαίνων εαυτόν εξέτεμε, τούτον και εν τω κλήρω εξεταζόμενον, πεπαύσθαι προσήκει· και εκ του δέυρο, μηδένα των τοιούτων χρήναι προάγεσθαι. Όσπερ δε τούτο πρόδηλον, ότι περί των επιτηδευόντων το πράγμα, και τολμώντων εαυτούς εκτέμνειν

είρηται· ούτως, ει τινες υπό βαρβάρων, ή δεσποτών ευνουχίσθησαν, ευρίσκονται δε άλλως άξιοι, τους τοιούτους εις κλήρον προσίεται ο κανών.

Κανών Β'.

Επειδή πολλά, ήτοι υπό ανάγκης, ή άλλως επειγομένων των ανθρώπων, εγένετο παρά τον κανόνα τον εκκλησιαστικόν, ώστε ανθρώπους από εθνικού βίου άρτι προσελθόντας τη πίστει, και εν ολίγω χρόνω κατηχηθέντας, ευθύς επί το πνευματικόν λουτρόν άγειν, και άμα τω βαπτισθήναι προάγειν εις επισκοπήν, ή εις πρεσβυτέριον, καλώς έδοξεν έχειν, του λοιπού μηδέν τοιούτο γίνεσθαι· και γαρ και χρόνου δει τω κατηχουμένω, και μετά το βάπτισμα, δοκιμασίας πλείονος. Σαφές γαρ το αποστολικόν γράμμα, το λέγον· Μη νεόφυτον, ίνα μη τυφωθείς εις κρίμα εμπέση, και παγίδα του διαβόλου. Ει δε, προϊόντος του χρόνου, ψυχικόν τι αμάρτημα ευρεθείη περί το πρόσωπον, και ελέγχοιτο υπό δύο, ή τριών μαρτύρων, πεπαύσθω ο τοιούτος του κλήρου. Ο δε παρά ταύτα ποιών, ως υπεναντία τη μεγάλη συνόδω θρασυνομένος, αυτός κινδυνεύσει περί τον κλήρον.

Κανών Γ'.

Απηγόρευσε καθόλου η μεγάλη σύνοδος, μήτε επισκόπω, μήτε πρεσβυτέρω, μήτε διακόνω, μήτε όλως τινί των εν κλήρω, εξείναι συνείσασκτον έχειν, πλήν ει μη άρα μητέρα, ή αδελφήν, ή θείαν, ή α μόνα πρόσωπα πάσαν υποψίαν διαπέφευγεν.

Κανών Δ'.

Επίσκοπον προσήκει μάλιστα μεν υπό πάντων των εν τη επαρχία καθίστασθαι· ει δε δυσχερές είη το τοιούτο, ή δια κατεπείγουσαν ανάγκην, ή δια μήκος οδού, εξ άπαντος τρεις επί το αυτό συναγομένους, συμπήφων γινομένων και των απόντων, και συντιθεμένων δια γραμμάτων, τότε την χειροτονίαν ποιείσθαι· το δε κύρος των γενομένων δίδοσθαι καθ' εκάστην επαρχίαν τω μητροπολίτη.

Κανών Ε'.

Περί των ακοινωνήτων γενομένων, είτε των εν κλήρω, είτε των εν λαϊκώ τάγματι, υπό των καθ' εκάστην επαρχίαν επισκόπων, κρατείτω η γνώμη, κατά τον κανόνα τον διαγορευόντα, τους υφ' ετέρων αποβληθέντας υφ' ετέρων μη προσίεσθαι. Εξεταζέσθω δε, μη μικροψυχία, ή φιλονεικία, ή τινι τοιαύτη αηδία του επισκόπου, αποσυνάγωγοι γεγένηνται.

ἵνα οὖν τούτο την πρέπουσαν εξέτασιν λαμβάνοι, καλῶς ἔχειν ἔδοξεν, ἐκάστου ενιαυτοῦ, καθ' ἐκάστην επαρχίαν δις του ἔτους συνόδους γίνεσθαι, ἵνα κοινή πάντων των επισκόπων της επαρχίας ἐπὶ το αὐτό συναγομένων, τα τοιαύτα ζητήματα εξετάζηται, και οὕτως οι ομολογουμένως προσκεκρουκότες τω επισκόπῳ, κατὰ λόγον ακοινώνητοι παρά πάσιν εἶναι δόξωσι, μέχρις αν τω κοινῷ των επισκόπων δόξη την φιλανθρωποτέραν υπέρ αυτών εκθέσαι ψήφον. Αι δε σύνοδοι γινεσθωσαν, μία μεν προ της Τεσσαρακοστής, ἵνα πάσης μικροψυχίας αναιρουμένης, το δῶρον καθαρὸν προσφέρηται τω Θεῷ· δευτέρα δε, περί τον του μετοπῶρου καιρόν.

Κανὼν ΣΤ'.

Τα αρχαία ἔθη κρατεῖτω, τα εν Αιγύπτῳ, και Λιβύῃ και Πενταπόλει, ὥστε τον εν Αλεξανδρεία ἐπίσκοπον πάντων τούτων ἔχειν την εξουσίαν· επειδή και τω εν ὠμῃ επισκόπῳ τούτο σύνηθές εστιν. Ομοίως δε και κατὰ την Αντιόχειαν, και εν ταις ἄλλαις επαρχίαις, τα πρεσβεία σώζεσθαι ταις εκκλησίαις. Καθόλου δε πρόδηλον εκείνο ὅτι, ει τις χωρίς γνώμης του μητροπολίτου γένοιτο ἐπίσκοπος, τον τοιούτον η μεγάλη σύνοδος ὠρισε μη δεῖν εἶναι ἐπίσκοπον. Εάν μέντοι τη κοινή πάντων ψήφῳ, ευλόγῳ ούση, και κατὰ κανόνα εκκλησιαστικόν, δύο, ἢ τρεις δι' οικείαν φιλονεικίαν αντιλέγωσι, κρατεῖτω η των πλειόνων ψήφος.

Κανὼν Ζ'.

Επειδή συνήθεια κεκράτηκε, και παράδοσις αρχαία, ὥστε τον εν Αιλία ἐπίσκοπον τιμάσθαι, εχέτω την ακολουθίαν της τιμῆς· τη μητροπόλει σωζομένου του οικείου αξιώματος.

Κανὼν Η'.

Περί των ονομαζόντων μεν εαυτούς Καθαρούς ποτε, προσερχομένων δε τη καθολική και αποστολική εκκλησία, ἔδοξε τη αγία και μεγάλη συνόδῳ, ὥστε χειροθετουμένους αυτούς, μένειν οὕτως εν τω κλήρῳ. Προ πάντων δε τούτο ομολογήσαι αυτούς εγγράφως προσήκει, ὅτι συνθήσονται και ακολουθήσουσι τοις της καθολικής και αποστολικῆς εκκλησίας δόγμασι· τουτέστι και διγάμοις κοινωνεῖν, και τοις εν τῳ διωγμῷ παραπεπτωκόσιν, εφ' ὧν και χρόνος τέτακται, και καιρός ὠρισταί· ὥστε αυτούς ακολουθεῖν εν πάσι τοις δόγμασι της καθολικής εκκλησίας. Ἐνθα μεν οὖν πάντες, εἴτε εν κώμαις, εἴτε εν πόλεσιν, αυτοί μόνοι ευρίσκοντο χειροτο-

νηθέντες, οι ευρισκόμενοι εν τω κλήρω, έσονται εν τω αυτώ σχήματι. Ει δε του της καθολικής εκκλησίας επισκόπου, ή πρεσβυτέρου όντος, προσέρχονται τινες, πρόδηλον, ως ο μεν επίσκοπος της εκκλησίας έξει το αξίωμα του επισκόπου· ο δε ονομαζόμενος παρά τοις λεγομένοις Καθαροίς επίσκοπος, την του πρεσβυτέρου τιμήν έξει· πλήν ει μη άρα δοκοίη τω επισκόπω, της τιμής του ονόματος αυτόν μετέχειν. Ει δε τούτο αυτώ μη άρέσκοι, επινοήσει τόπον ή χωρεπισκόπου, ή πρεσβυτέρου, υπέρ του εν τω κλήρω όλως δοκείν είναιίνα μη εν τη πόλει δύο επίσκοποι ώσιν.

Κανών Θ'.

Ει τινες ανεξετάστως προήχθησαν πρεσβύτεροι, ανακρινόμενοι ωμολόγησαν τα αμαρτήματα αυτοίς, και, ομολογησάντων αυτών, παρά κανόνα κινούμενοι οι άνθρωποι τοις τοιούτοις χείρα επιτεθείκασι, τούτους ο κανών ου προσίεται· το γαρ ανεπίληπτον εκδικεί η καθολική εκκλησία.

Κανών Ι'.

Όσοι προχειρίσθησαν των παραπεπτωκότων, κατ' άγνοιαν, ή και προειδόντων των προχειρισσάμενων, τούτο ου προκρίνει τω κανόνι τω εκκλησιαστικώ· γνωσθέντες γαρ, καθαιρούνται.

Κανών ΙΑ'.

Περί των παραβάντων χωρίς ανάγκης, ή χωρίς αφαιρέσεως υπαρχόντων, ή χωρίς κινδύνου, ή τινος τοιούτου, ό γέγονεν επί της τυραννίδος Λικινίου, έδοξε τη συνόδω ει και ανάξιοι ήσαν φιλανθρωπίας, όμως χρηστεύσασθαι εις αυτούς. Όσοι ουν γνησίως μεταμέλονται, τρία έτη εν ακρωμένοις ποιήσουσιν, ως πιστοί, και επτά έτη υποπεσούνται· δύο δε έτη χωρίς προσφοράς κοινωνήσουσι τω λαώ των προσευχών.

Κανών ΙΒ'.

Οι δε προσκληθέντες μεν υπό της χάριτος, και την πρώτην ορμήν ενδειξάμενοι, και αποθέμενοι τας ζώνας, μετά δε ταύτα επί τον οικείον έμετον αναδραμόντες, ως κύνες, ως τινάς και αργύρια προέσθαι, και βενεφικίοις κατορθώσαι το αναστρατεύσασθαι· ούτοι δέκα έτη υποπιπτέωσαν, μετά τον της τριετούς ακροάσεως χρόνον. Εφ' άπασι δε τούτοις, προσήκει εξετάζειν την προαίρεσιν και το είδος της μετανοίας. Όσοι μεν γαρ φόβω, και δάκρυσιν, και υπομονή, και αγαθοεργίαις, την επιστροφήν έργω, και ου σχήματι, επιδείκνυνται, ούτοι πληρώσαντες τον χρόνον τον

ωρισμένον της ακροάσεως, εικότως των ευχών κοινωνήσουσι, μετά του εξείναι τω επισκόπω και φιλανθρωπότερόν τι περί αυτών βουλευσασθαι. Όσοι δε αδιαφόρως ήνεγκαν, και το σχήμα του εισιέναι εις την εκκλησίαν αρκείν εαυτοίς ηγήσαντο προς την επιστροφήν, εξ άπαντος πληρούτωσαν τον χρόνον.

Κανών ΙΓ.

Περί δε των εξοδευόντων, ο παλαιός και κανονικός νόμος φυλαχθήσεται και νυν, ώστε, ει τις εξοδεύοι, του τελευταίου και αναγκαιοτάτου εφοδίου μη αποστειρείσθαι. Ει δε απογνωσθής, και κοινωνίας τυχών, πάλιν εν τοις ζώσιν εξετασθή, μετά των κοινωνούντων της ευχής μόνης έστω. Καθόλου δε, και περί παντός ουτινοσούν εξοδεύοντος, αιτούντος του μετασχείν ευχαριστίας, ο επίσκοπος μετά δοκιμασίας μεταδιδότω της προσφοράς.

Κανών ΙΔ'.

Περί των κατηχομένων, και παραπεσόντων, έδοξε τη αγία και μεγάλη συνόδω, ώστε, τριών ετών αυτούς ακρωμένους μόνον, μετά ταύτα εύχεσθαι μετά των κατηχομένων.

Κανών ΙΕ'.

Δια τον πολύν τάραχον, και τας στάσεις τας γινομένας, έδοξε παντάπασι περιαιρεθήναι την συνήθειαν, την παρά τον αποστολικόν κανόνα ευρεθείσαν εν τισι μέρεσιν, ώστε από πόλεως εις πόλιν μη μεταβαίνειν, μήτε επίσκοπον, μήτε πρεσβύτερον, μήτε διάκονον. Ει δε τις, μετά τον της αγίας και μεγάλης συνόδου όρόν, τοιούτω τινί επιχειρήσειεν, ή επιδοίη εαυτόν πράγματι τοιούτω, ακυρωθήσεται εξ άπαντος το κατασκευάσμα, και αποκατασταθήσεται τη εκκλησία, εν ή ο επίσκοπος, ή ο πρεσβύτερος χειροτονήθη.

Κανών ΙΣΤ'.

Όσοι ριψοκινδύνως, μήτε τον φόβον του Θεού προ οφθαλμών έχοντες, μήτε τον εκκλησιαστικόν κανόνα ειδότες, αναχωρήσωσι της ίδιας εκκλησίας, πρεσβύτεροι, ή διάκονοι, ή όλως εν τω κανόνι εξεταζόμενοι, ούτοι ουδαμώς δεκτοί οφείλουσιν είναι εν ετέρα εκκλησία· αλλά πάσαν αυτοίς ανάγκην επάγεσθαι χρή, αναστρέφειν εις τας εαυτών παροικίας· ή, επιμένοντας, ακοινωνήτους είναι προσήκει. Ει δε και τολμήσειέ τις υφαρ-

πάσαι τον τω ετέρω διαφέροντα, και χειροτονήσαι εν τη αυτού εκκλησία, μη συγκατατιθεμένου του ιδίου επισκόπου, ου ανεχώρησεν ο εν τω κανόνι εξεταζόμενος, άκυρος έστω η χειροτονία.

Κανών ΙΖ'.

Επειδή πολλοί εν τω κανόνι εξεταζόμενοι, την πλεοναξίαν, και την αισχροκέρδειαν διώκοντες, επελάθοντο του θείου γράμματος λέγοντος: Το αργύριον αυτού ουκ έδωκεν επί τόκω· και δανείζοντες, εκατοστάς απαιτούσιν· εδικαίωσεν η αγία και μεγάλη σύνοδος, ως ει τις ευρεθείη μετά τον όρον τούτον τόκους λαμβάνων, εκ μεταχειρίσεως, ή άλλως μετερχόμενος το πράγμα, ή ημιολίας απαιτών, ή όλως έτερόν τι επινοών αισχρού κέρδους ένεκα, καθαιρεθήσεται του κλήρου, και αλλότριος του κανόνος έσται.

Κανών ΙΗ'.

Έλθεν εις την αγίαν και μεγάλην σύνοδον, ότι εν τισι τόποις και πόλεσι, τοις πρεσβυτέροις την ευχαριστίαν οι διάκονοι διδόασιν· όπερ ούτε ο κανών, ούτε η συνήθεια παρέδωκε, τους εξουσίαν μη έχοντας προσφέρειν, τοις προσφέρουσι διδόναι το σώμα του Χριστού. Κακείνο δε εγνωρίσθη, ότι ήδη τινές των διακόνων και προ των επισκόπων της ευχαριστίας άπτονται. Ταύτα ουν πάντα περιηρείσθω, και εμμενέτωσαν οι διάκονοι τοις ιδίοις μέτροις, ειδότες, ότι, του μεν επισκόπου υπηρέται εισί, των δε πρεσβυτέρων ελάττους. Λαμβανέτωσαν δε κατά την τάξιν την ευχαριστίαν μετά τους πρεσβυτέρους, ή του επισκόπου μεταδιδόντος αυτοίς, ή του πρεσβυτέρου. Αλλά μηδέ καθήσθαι εν μέσω των πρεσβυτέρων εξέστω τοις διακόνοις· παρά κανόνα γαρ, και παρά τάξιν εστί το γινόμενον. Ει δε τις μη θέλοι πειθαρχείν και μετά τούτους τους όρους, πεπαύσθω της διακονίας.

Κανών ΙΘ'.

Περί των παυλιανισάντων, είτα προσφυγόντων τη καθολική εκκλησία, όρος εκτέθειται αναβαπτίζεσθαι αυτούς εξάπαντος. Ει δε τινες τω παρεληλυθότι χρόνω, εν τω κλήρω εξητάσθησαν, ει μεν άμεμπτοι και ανεπίληπτοι φανείεν αναβαπτισθέντες, χειροτονείσθωσαν υπό του της καθολικής εκκλησίας επισκόπου.

Ει δε η ανάκρισις ανεπιτηδείους αυτούς ευρίσκοι, καθαιρείσθαι αυτούς προσήκει. Ωσαύτως δε και περί των διακονισσών, και όλως περί των

εν τω κλήρω εξεταζομένων, ο αυτός τύπος παραφυλαχθήσεται. Εμνήσθημεν δε των διακονισσών των εν τω σχήματι εξετασθεισών, επειδή μηδέ χειροθεσίαν τινά έχουσιν, ώστε εξάπαντος εν τοις λαϊκοίς αυτάς εξετάζεσθαι.

Κανών Κ'.

Επειδή τινές εισιν εν τη Κυριακή γόνυ κλίνοντες, και εν ταις της Πεντηκοστής ημέραις· υπέρ του πάντα εν πάση παροικία ομοίως παραφυλάττεσθαι, εσώτας έδοξε τη αγία συνόδω τας ευχάς αποδιδόναι τω Θεώ.

Πηγή : www.impantokratoros.gr